

BANGLADESZ

PODSTAWOWE INFORMACJE

Nazwa państwa	Ludowa Republika Bangladeszu
Powierzchnia	147 570 km ² (94. miejsce na świecie)
Ludność	ponad 164,4 milionów osób (8. miejsce na świecie)
Stolica	Dhaka (ponad 14 mln ludności w 2013 roku)
Położenie geograficzne	wschodnia część Azji Południowej, w delcie rzeki Ganges i Brahmaputra, nad Zatoką Bengalską Bangladesz graniczy z Indiami oraz Myanmarem
Języki urzędowe	bengalski (oficjalny), angielski
Wyznania	islam 89,5%, hinduizm 9,6%, buddyzm 0,5%, chrześcijanie 0,4%
Strefa czasowa	UTC +6
Główne bogactwa naturalne	gaz ziemny, grunty orne, drewno, węgiel

WARUNKI KLIMATYCZNE

Bangladesz pozostaje pod wpływem tropikalnego klimatu monsunowego, który powoduje, że okresy letnie w Bangladeszu są gorące i deszczowe, natomiast pora sucha przypada na okres zimowy. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą 26°C, najcieplejszym kwiecień, którego średnie temperatury wynoszą 33 - 36°C. Bangladesz należy do najbardziej deszczowych krajów świata. Większość powierzchni kraju otrzymuje ponad 1500 mm opadów rocznie, a obszary wyżynne nawet do 5080 mm opadów rocznie. Największa liczba opadów występuje w okresie monsunowym od czerwca do września, najmniej w okresie od listopada do lutego. Dodatkowo Bangladesz nawiedzany jest przez cyklony tworzące się nad Zatoką Bengalską, a największe ich nasilenie występuje od kwietnia do maja oraz od września do listopada.

USTRÓJ POLITYCZNY

Bangladesz jest republiką i członkiem Brytyjskiej Wspólnoty Narodów.

Po referendum we wrześniu 1991 r. powrót do systemu demokracji parlamentarnej, ustanowionego na mocy konstytucji z 16 grudnia 1972 r., która została zmieniona w styczniu 1975 r., aby wprowadzić system prezydencki. Głową państwa jest prezydent, pełniący funkcje głównie reprezentacyjne.

W praktyce władza polityczna należy do premiera, który najczęściej przewodniczy partii mającej najwięcej głosów w parlamencie.

Władzę ustawodawczą sprawuje 330-osobowe Zgromadzenie Narodowe (Dżatija Sangsad). 300 posłów wybieranych jest w sposób bezpośredni, a 30 miejsc zarezerwowanych jest dla kobiet, wybieranych w sposób pośredni.

Władza wykonawcza należy do rządu odpowiedzialnego przed parlamentem.

SYSTEM WALUTOWY, KURS I WYMIANA

Oficjalną jednostką płatniczą Bangladeszu jest *taka*, która dzieli się na 100 *paisa*. Prawo do emitowania znaków pieniężnych należy do Centralnego Banku Bangladeszu (Bangladesh Bank - <http://www.bangladeshbank.org.bd/>) z wyjątkiem banknotów o nominale 1 i 2 *taka*, których emisja leży w gestii Ministerstwa Finansów Bangladeszu. Kurs *taka* dla transakcji międzybankowych oraz rynkowych kształtuje się zgodnie z prawem popytu i podaży i ustalany jest przez banki komercyjne. Bangladesh Bank nie jest obecny na rynku w systemie dziennym, a jedynie wtedy gdy przeprowadzane są transakcje z bankami komercyjnymi. Do rozliczenia transakcji z rządem Bangladeszu lub organizacjami międzynarodowymi Bangladesh Bank stosuje najniższe i najwyższe kursy USD/BDT uzyskane w rozliczeniach międzybankowych dnia poprzedniego.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI GOSPODARCZEJ BANGLADESZU

2012 rok był kolejnym okresem, w którym Bangladesz zanotował wysokie tempo rozwoju gospodarczego. Jednocześnie jednak pojawiły się oznaki problemów makroekonomicznych: powiększająca się nierównowaga bilansu płatniczego (spowodowana m.in. wzrostem cen surowców), zwiększające się obciążenia budżetu państwa (wynikające przede wszystkim z wzrostu wartości subsydiów paliwowych) oraz najwyższej od kilku lat inflacji. W roku finansowym 2010-2011 (kończącym się w czerwcu 2011 r.) Bangladesz zanotował wzrost PKB w wysokości 6,7%. Wynik ten przekroczył o 0,6 pkt. proc. wzrost z poprzedniego roku. W związku ze zwiększeniem wydajności produkcji przeznaczanej na eksport zanotowano wzrost produkcji przemysłowej o 8,2%, sektor rolny wzrósł o 5%, a sektor usług o 6,6%. Średnioroczna inflacja osiągnęła poziom 8,8% (z 7,3% w roku finansowym 2009-2010). Rok finansowy 2010-2011 przyniósł znaczne przyspieszenie dotychczasowej dynamiki eksportu, która wyniosła 41,7%. Zdecydowany wpływ na to miało zwiększenie popytu na bangladeską odzież w Unii Europejskiej i Stanach Zjednoczonych. W przypadku odzieży wzrost wartości eksportu wyniósł 43,4%. W roku finansowym 2010-2011 zanotowano wzrost wartości importu o 41,8%. Przyczyną tak dużych zmian był wzrost cen importowanych surowców w przemyśle tekstylnym, ziaren zbóż, nawozów sztucznych i paliw. Wobec zbliżonej wartości procentowych wzrostów jakie zanotowały import i eksport, deficyt handlu zagranicznego nie zmienił się i w dalszym ciągu wynosi prawie 2% wartości PKB. W związku ze spadkiem tempa wzrostu liczby pracowników wyjeżdżających do pracy za granicę odnotowano znaczny spadek dynamiki wzrostu wartości transferów pieniężnych, który spadł z 13,4% w 2010 do 6% w 2011 r. Asian Development Bank szacuje, że w przyszłym roku wzrost PKB Bangladeszu wyniesie 6,2%, a inflacja osiągnie 11%. W 2012 roku PKB per capita wynosił 818 USD. Dochód z eksportu wyniósł 24.92 mld USD i jest to dwukrotnie większa wartość w porównaniu z rokiem 2009. Światowa Organizacja Handlu uznała Bangladesz drugim największym eksporterem odzieży. Dobrze rozwinięte są gałęzie przemysłu przetwarzające produkty roślinne (juta, bawełna) oraz przemysł spożywczy, tekstylny i farmaceutyczny. Istotną rolę pełnią zakłady przemysłu chemicznego, rafineryjnego, maszynowego, stoczniowego oraz energetycznego. W Bangladeszu wydobywa się przede wszystkim ropę naftową, gaz ziemny, węgiel kamienny oraz wapień.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2009	2010	2011
PKB wartość mld USD	95	105	113
PKB wartość na 1 mieszkańca według kursów rynkowych USD	583	641	678
PKB wartość na 1 mieszkańca PPP USD	1 487	1 584	1 693
Tempo wzrostu PKB w %	5,6%	5,8%	6,7%
Relacja deficytu/nadwyżki finansów publicznych do PKB w %	-3,7%	-3,0%	-4,14%
Relacja całkowitego długu publicznego do PKB w %	bd.	bd.	bd.
Stopa inflacji (indeks cen konsumpcyjnych CPI)	5,4%	7,3%	8,8%
Stopa bezrobocia w %	bd.	bd.	bd.
Wartość obrotów handlu zagranicznego mln USD	36 181	43 576	-
Wartość eksportu mln USD	17 360	18 471	-
Wartość importu mln USD	23 727	25 105	-
Wartość rocznego napływu ZIB mln USD	700	913	-
Wartość rocznego odpływu ZIB mln USD	29	15	-
Skumulowana wartość ZIB w kraju (inward) mln USD	5 279	6 071	-
Skumulowana wartość ZIB kraju za granicą (outward) mln USD	119	100	-

Źródło: International Monetary Fund, World Bank, Asian Development Bank

RELACJE GOSPODARCZE BANGLADESZU I UNII EUROPEJSKIEJ

Stosunki UE z Bangladeszem sięgają 1973 r. W 2001 r. weszła w życie umowa o współpracy (Co-operation Agreement), która znacznie rozszerzyła zakres współpracy pomiędzy partnerami oraz przyczyniła się do rozwoju handlu. Umowa określiła także zasady współpracy krajów ramach ochrony praw człowieka i środowiska. Nowy dokument Strategiczny dla Bangladeszu (The Country Strategy Paper for Bangladesh) obejmuje okres od 2007 do 2013 r. i stawia przed współpracą UE z Bangladeszem wyzwania w następujących dziedzinach:

- Kontynuacja walki z ubóstwem w zakresie strukturalnym oraz osiągnięcie Milenijnych Celów Rozwoju ONZ do 2015 r.
- Wprowadzenie skutecznych narzędzi zarządzania w celu efektywnego świadczenia podstawowych usług publicznych dla najuboższej warstwy społecznej

- Zdywersyfikowanie bazy przemysłowej oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów prawnych i ekonomicznych dla poprawy możliwości rozwoju środowiska biznesowego

Powyższe założenia zostały zawarte w opracowanej na lata 2009-2011 Narodowej Strategii Przyspieszonego Procesu Redukcji Ubóstwa (National Strategy for Accelerated Poverty Reduction) opracowanej przez Komisję Planowania rządu Bangladeszu (Planning Commission Government of the People's Republic of Bangladesh).

DWUSTRONNA WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA

Pomiędzy Bangladeszem a Polską obowiązują następujące umowy gospodarcze:

- Umowa między Rządem PRL i Rządem Ludowej Republiki Bangladeszu o współpracy technicznej i naukowej z 16.03.1974 r.;
- Konwencja między Rządem RP i Rządem Ludowej Republiki Bangladeszu w sprawie unikania podwójnego opodatkowania oraz zapobiegania uchylaniu się od podatków od dochodu z 08.07.1997 r.;
- Umowa między RP a Ludową Republiką Bangladeszu o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji 08.07.1997 r.

HANDEL ZAGRANICZNY

W 2010 r. obroty handlowe Polski z Bangladeszem wyniosły 386 mln USD (wzrost w stosunku do 2009 r. o prawie 24%). Nasz import z Bangladeszu wyniósł 364,5 mln USD (wzrost o 21%). W 2010 r. niezwykle dynamicznie (bo aż o 100%) zwiększył się eksport polskich towarów wysyłanych do tego kraju: z poziomu 10,85 mln USD w 2009 r. do 21,7 mln USD w 2010 r. Nadal jednak wartość sprzedawanych do Bangladeszu produktów odbiega znacząco od wartości towarów sprowadzanych z tego kraju. W rezultacie 2010 r. był kolejnym okresem, w którym wzrosło ujemne saldo obrotów handlowych (do prawie 343 mln USD).

Pod względem wartości obrotów Bangladesz był dla Polski dopiero 100-tym rynkiem w eksporcie (z udziałem 0,01%). Znacznie ważniejszą rolę kraj ten pełnił jako dostawca towarów do Polski, zajmując w imporcie 41 miejsce (z udziałem 0,21%).

W 2010 r. polski eksport do Bangladeszu stanowiły przede wszystkim produkty rolno-spożywcze (zboża i mąka), urządzenia mechaniczne i elektryczne, wyroby przemysłu drzewnego (papier i tektura) oraz książki. Podobnie jak w 2009 r., nasz import z Bangladeszu w 2010 r. zdominowany był przez wyroby przemysłu lekkiego, przede wszystkim odzież i dodatki odzieżowe.

INWESTYCJE (WZAJEMNE)

Dane Narodowego Banku Polskiego nie odnotowują, by firmy zarejestrowane w Bangladeszu dokonywały bezpośrednich inwestycji w Polsce. Podobnie dane NBP nie wykazują inwestycji polskich podmiotów gospodarczych w Bangladeszu.

WSPÓŁPRACA REGIONALNA

Z uwagi na znaczną odległość geograficzną i niewielką intensywność kontaktów gospodarczych regionalna współpraca gospodarcza nie rozwija się.

Rok	Wartość obrotów w mln USD	
	Eksport	Import
2005	6,46	47,73
2006	5,21	84,08
2007	3,09	112,64
2008	7,04	255,71
2009	10,85	301,67
2010	21,74	364,54
2011	25,78	577,39
2012	23,35	569,29
2013	32,94	550,93

Źródło: Konsulat Ludowej Republiki Bangladeszu w Polsce

INFRASTRUKTURA

Bangladesz dysponuje łącznie 8 lotniskami, z czego 3 lotniska: Hazrat Shahjalal International Airport, Dhaka, Shah Amanat International Airport, Chittagong oraz Osmani International Airport, Sylhet posiadają status lotnisk międzynarodowych. Lotniska zarządzane są przez Urząd Lotnictwa Cywilnego (Cywil Aviation Authority - www.caab.gov.bd), które podlega pod Ministerstwo Lotnictwa Cywilnego i Turystyki Bangladeszu. Bangladesz posiada łącznie 21 tys. km dróg publicznych oraz ponad 18 tys. mostów. Transport drogowy zabezpiecza ponad 80% transportu pasażerskiego w Bangladeszu. Zarząd nad drogami publicznymi i mostami sprawuje Departament Dróg i Autostrad w Ministerstwie Komunikacji Bangladeszu (Roads and Highways Department - www.rhd.gov.bd). Łączna długość linii kolejowej w Bangladeszu wynosi 2855 km i zabezpiecza ok. 7% transportu pasażerskiego w Bangladeszu. Linie kolejowe oraz transport kolejowy pozostaje w zarządzie Państwowych Linii Kolejowych Bangladeszu (Bangladesh Railway - www.railway.gov.bd). Bangladesz ma port morski w Chittagong, który podlega zarządowi Chittagong Port Authority (www.cpa.gov.bd). Ważnym środkiem komunikacji pasażerskiej oraz obsługi cargo w Bangladeszu jest żegluga śródlądowa. Do obsługi portów śródlądowych powołany jest Urząd ds. Obsługi Portów Śródlądowych przy Ministerstwie Transportu Morskiego Bangladesh Land Port Authority - www.bsbk.gov.bd.

WARUNKI KLIMATYCZNE

Bangladesz pozostaje pod wpływem tropikalnego klimatu monsunowego, który powoduje, że okresy letnie w Bangladeszu są gorące i deszczowe, natomiast pora sucha przypada na okres zimowy. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą 26°C, najcieplejszym kwiecień, którego średnie temperatury wynoszą 33 - 36°C. Bangladesz należy do najbardziej deszczowych krajów świata. Większość powierzchni kraju otrzymuje ponad 1500 mm opadów rocznie, a obszary wyżynne nawet do 5080 mm opadów rocznie. Największa liczba opadów występuje w okresie monsunowym od czerwca do września, najmniej w okresie od listopada do lutego. Dodatkowo Bangladesz nawiedzany jest przez cyklony tworzące się nad Zatoką Bengalską, a największe ich nasilenie występuje od kwietnia do maja oraz od września do listopada.

Opracowano na podstawie danych z Wydziału Ekonomicznego Ambasady RP w New Delhi, 2014 r.

WAŻNE KONTAKTY

Polska nie posiada swojego przedstawicielstwa w Dhace. Wszelkie zagadnienia związane z Bangladeszem znajdują się w kompetencji terytorialnej Wydziału Ekonomicznego Ambasady RP w New Delhi.

Wydział Ekonomiczny Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Indii

50M Shantipath, Chanakyapuri, New Delhi 110021

Tel.: (+91 11) 41496900

Fax.: (+91 11) 414969952

E-mail: newdelhi.polemb.info@msz.gov.pl

Ambasada Ludowej Republiki Bangladeszu

2596 CG The Hague, 39, Wassenaarseweg

Tel.: (+31 70) 3283722, 3283524

Konsulat Honorowy RP w Chittagongu

Konsul Honorowy: Mumtaz Uddin Ahmed

"Commercial Court"

95 Agrabad Commercial Area

Chittagong - 4100

Tel.: (+ 880 31) 72 15 23

Fax. (+ 880 31) 71 00 66

E-mail: plctg@abnetbd.com, agrance@gononet.com

Konsulat Ludowej Republiki Bangladeszu w Polsce

Konsul Honorowy: Mohammad Omar Faruque

ul. Partyzantów 5

41-200 Sosnowiec

Tel.: (+48 32) 266 84 84

E-mail: konsulat@konsulatbd.pl

PRZYDATNE INFORMACJE

www.koniecswiata.net/azja/bangladesz/encyklopedia/informacje-praktyczne

www.odyssey.com/pl/travel/bangladesz.php#3

www.kontynenty.net/5rtw5.htm

